

MYRIA

Terugkeer, detentie en verwijdering van
vreemdelingen in België:
Terugkeer, tegen welke prijs?

Senaatsdebat 08 november 2017

Hoofdstuk 1

Myria in actie

In 2017 ontving Myria 1.236 individuele verzoeken van vreemdelingen met vragen over hun rechten. Het migratiecentrum publiceerde de Myriatics en Myriadocs, waaronder voor de eerste keer een Myriadoc over detentie en verwijdering. Myria is ook partner geworden van UNHCR om vluchtelingen te helpen met hun recht op gezinshereniging.

1. Institutionele situatie

Myria, het Federaal Migratiecentrum, vervult als autonome openbare instelling in alle onafhankelijkheid drie complementaire wettelijke opdrachten: waken over de grondrechten van vreemdelingen, informeren over de aard en de omvang van de migratiestromen, en het stimuleren van de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria werd officieel boven de doopvont gehouden op 15 maart 2014 en telt een team van bijna twintig personen.

Myria wordt in de eerste plaats beheerd door zijn raad van bestuur, gekozen door het federaal parlement. Die stippelt het algemene beleid uit, sluit de rekeningen af, bepaalt het communicatiebeleid en beslist om zich al dan niet burgerlijke partij te stellen bij een rechtszaak. De directeur staat in voor de dagelijkse werking en budgettering, voor de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur en voor de voorbereiding van de aanbevelingen.

leden van de raad van bestuur van het federaal migratiecentrum op 1 juni 2018

Nederlandstalige effectieve leden	Nederlandstalige plaatsvervangende leden
Mevr. Shaireen Aftab (voorzitster) Dhr. Yves Aerts Mevr. Els Schelfhout Dhr. Herman Van Goethem Dhr. Jogchum Vrielink	- Dhr. Jan Theunis Mevr. Jacqueline Goegebeur Dhr. Bernard Hubeau Dhr. Selahattin Kocak
Franstalige effectieve leden	Franstalige plaatsvervangende leden
Dhr. Louis-Léon Christiaens Mevr. Sotieta Ngo Mevr. Christine Nina Niyonsavye Mevr. Bernadette Renauld Dhr. Thierry Delaval	Dhr. Daniel Soudant Mevr. Maïté De Rue Mevr. Christine Kulakowski Mevr. Claire Godding Dhr. Patrick Wautelet

2. Rekeningen en financiële toestand

In 2017 vertoont de balans een **overschot van € 200.925** nadat er in 2016 een tekort van € 28.784,29 werd opgetekend.

Dit 'goede' resultaat moet wel worden genuanceerd in het licht van de financiële toestand van Myria, die nog altijd onder druk staat.

Myria vordert al verscheidene jaren het bedrag terug van de besparingen die sinds 2014 onterecht en onwettig werden opgelegd. Nadat het in maart 2017 de regering van het probleem bewust had gemaakt en in juni naar aanleiding van de opmaak van de begroting voor 2018 had geprobeerd om een einde te maken aan de besparingen, heeft Myria in september een nota van een dertigtal pagina's naar de commissies Binnenlandse Zaken en Begroting van de Kamer gestuurd, maar zonder succes. Myria heeft spijtig genoeg alle mogelijkheden uitgeput

die zich aandienen – behalve juridische stappen tegen de Belgische staat. Het zal bij begrotingscontroles en bij de opmaak van de begroting voor 2019 blijven vragen om de besparingen zo snel mogelijk te beëindigen.

Toch heeft het actieve verzet van Myria tegen de opgelegde besparingen in 2017 tot een aantal concrete positieve elementen geleid:

- De indexering van de dotatie van de Nationale Loterij die in 2016 niet werd ontvangen, werd alsnog uitgevoerd (er werd door de staat ongeveer € 15.000 gestort in 2017).
- De indexering van de dotatie voor 2017 werd onmiddellijk in de boeken opgenomen.
- De verergering van de besparingen (elk jaar bijkomend -2%) lijkt in 2017 te zijn stopgezet.
- De FOD Buitenlandse Zaken heeft een bijdrage geleverd in de vertalingskosten van het jaarverslag Mensenhandel en Mensensmokkel 2017 naar het Engels. Daardoor heeft Myria een besparing van ongeveer € 11.000 kunnen realiseren.

Daarnaast zijn de activiteiten in 2017 voorzichtig en spaarzaam beheerd (geen vervanging van werknemers met ziekte- of zwangerschapsverlof, beperkte investeringen in studies, geen investeringen in communicatiecampagnes ...) Dat alles verklaart het positieve resultaat waardoor we het jaar 2018 met meer

vertrouwen tegemoet kunnen zien.

Maar laat dat niet verhullen dat de toestand van Myria zeer zorgwekkend blijft en de besparingen een principieel probleem blijven in een context die nochtans sterk door het migratiedebat wordt bepaald.

Balans op 31 december 2017 (x € 1.000)			
Activa	1.438	Passiva	1.438
Vaste activa	0	Beginkapitaal	835
		Gecumuleerd resultaat	223
Vlottende activa	1.438	Schulden	380
Handelsvorderingen	257	Leveranciers	72
Financiële activa	91	Schulden aan de sociale zekerheid	93
Geldbeleggingen	250	Overige schulden	215
Liquide middelen	840		
Resultatenrekening 1 januari 2017 – 31 december 2017 (x € 1.000)			
Opbrengsten	1.647	Kosten	1.446
Subsidies	1.483	Projectkosten	128
Opbrengsten uit projecten	155	Werkingskosten	379
Financiële opbrengsten	9	Personeelskosten	930
		Afschrijvingen	9
		Resultaat 2017	201

3. Myria en netwerken: op nationaal niveau

Overheid

Myria is weliswaar een publieke instelling, maar het is autonoom tegenover de regering en oefent zijn opdrachten volkomen onafhankelijk uit. Het is de bedoeling dat de organisatie kan communiceren met alle stakeholders die betrokken zijn bij zijn opdrachten: overheidsinstanties, instellingen, verenigingen, belangengroepen, politieke partijen, onderzoekscentra, burgers. Een groot deel van het statistisch en beleidswerk is enkel mogelijk dankzij de contacten en de relaties die worden onderhouden met talrijke overheidsinstanties, in het bijzonder met de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-Generaal

voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Fedasil, de FOD Binnenlandse Zaken, de FOD Justitie, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Werkgelegenheid, de Algemene Directie Statistiek, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en het Comité P.

Er werden ook contacten gelegd met de luchthavenpolitie van Brussel-Nationaal en met de Algemene Inspectie van de federale politie en de lokale politie (AIG) in het kader van de Myriadoc *Terugkeer, tegen welke prijs?*

Federale regering

De contacten met de federale regering gaan over inhoudelijke dossiers waarvoor Myria zijn stem wil laten horen inzake grondrechten van vreemdelingen of de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel. De federale regering is de eerste bestemming van de thematische rapporten en jaarverslagen die rechtstreeks betrekking

hebben op verschillende van haar bevoegdheden: Asiel en Migratie, Justitie, Veiligheid en Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Werk en Gelijke kansen.

Behalve de budgettaire en institutionele moeilijkheden die hierboven al werden aangehaald, waren er in 2017 ook nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de omzetting van de Europese richtlijn 2014/542. Nadat Myria zonder succes een terugkerende financiering had gevraagd om de verplichtingen in verband met de uitvoering van de richtlijn te kunnen nakomen, heeft het vernomen dat het – vermoedelijk in 2018 – een uitzonderlijke (en dus eenmalige) subsidie van € 200.000 zal ontvangen van de minister van Werk om de uitvoering van de richtlijn op te volgen. Aangezien het niet om een terugkerende subsidie gaat, zal Myria moeten onderzoeken hoe het die kan investeren om het vrij verkeer van de Europese werknemers te verbeteren.

In 2017 hebben er ook opnieuw besprekingen plaatsgevonden over de waarschijnlijke verhuizing van Myria, Unia en hun partners naar een nieuw gebouw. Die besprekingen zouden in 2018 moeten worden afgerond. Myria en Unia hebben een bestek uitgewerkt om te verzekeren dat op een eventuele nieuwe locatie ook in de toekomst aan de behoeften van hun opdrachten zal worden tegemoetgekomen.

Federaal Parlement

Myria is sterk verankerd in het Federaal Parlement aangezien de leden van zijn raad van bestuur door dit Parlement zijn aangeduid. Die band is een gevolg van het voornemen om zijn onafhankelijkheid tegenover ingrepen van de regering te waarborgen. Alle parlementairen krijgen bij de publicatie van de twee jaarverslagen een exemplaar.

Er wordt van tijd tot tijd een beroep gedaan op de deskundigheid van Myria, telkens wanneer een punt wordt behandeld dat onder zijn bevoegdheid valt:

- Myria heeft op 24 januari 2017 een presentatie over de minderjarige slachtoffers van mensenhandel gegeven voor de Commissie Binnenlandse Zaken van de Kamer.
- Op 21 februari 2017 werd Myria, samen met de Federale Ombudsman en andere betrokken actoren, door dezelfde commissie gehoord over de medische regularisatieprocedure (artikel 9ter van de vreemdelingenwet).

2 Richtlijn 2014/54/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende maatregelen om de uitoefening van de in de context van het vrije verkeer van werknemers aan werknemers verleende rechten te vergemakkelijken.

- Myria werd in juli door de Commissie Binnenlandse Zaken verzocht om een advies uit te brengen over de wetsontwerpen die de asielprocedure grondig wijzigen en een impact hebben op de verwijderings- en detentieprocedure (DOC 54 – 2549/001 en 2548/001).
- Tot slot kan worden opgemerkt dat de Senaat Myria heeft toegestaan om zijn zalen te gebruiken voor de organisatie van een gesloten seminarie naar aanleiding van de publicatie van zijn Myriadoc *Terugkeer, tegen welke prijs?*, een rapport over het beleid inzake de terugkeer, verwijdering en detentie van vreemdelingen dat in november 2017 verscheen.

Unia

Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, is zonder enige twijfel de meest bevoorrechte partner van Myria, waarmee het voorheen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vormde. Die gemeenschappelijke verankering vertaalt zich vandaag nog in een sterke samenwerking, het gezamenlijk gebruik van transversale diensten, gemeenschappelijke leden van de raden van bestuur en waardevolle menselijke contacten. Bovendien zijn de leden van de raad van bestuur van Myria ook lid van de raad van bestuur van Unia.

Inhoudelijk wordt er in veel dossiers samengewerkt met Unia, wat illustreert dat beide instellingen dezelfde waarden delen:

- In 2017 heeft Myria bijgedragen aan de uitwerking van de *Socio-economische Monitoring* door een actieve nalezing van het hoofdstuk over de analyse van de verblijfsredenen in functie van de aankomst van de personen op het Belgisch grondgebied in 2010 en 2013.
- Myria en Unia hebben ook een protocol-akkoord ondertekend zodat Unia zijn kandidatuur kon indienen bij het subcomité dat instaat voor de accreditatie van de nationale mensenrechteninstellingen bij de Verenigde Naties, om opnieuw het statuut te verkrijgen dat vroeger aan het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding was toegekend.
- Tot slot neemt Myria actief deel aan de *Lunch talks* Unia-Myria, waarbij het diverse projecten en studies in verband met zijn werking heeft voorgesteld.

Contactvergadering Internationale Bescherming

Sinds januari 2016 heeft Myria de contactvergaderingen hervat die voordien door het Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV) georganiseerd werden. De doelstelling ervan blijft dat de asielinstanties en de organisaties die actief zijn op het gebied van internationale

bescherming, opvang en vrijwillige terugkeer elkaar ontmoeten om in een geest van dialoog en hoffelijkheid informatie uit te wisselen. De vergaderingen worden geleid door medewerkers van Myria, die ook de verslagen ervan opstellen en publiceren op zijn website³.

Transitgroep gesloten centra

Myria heeft in 2017 als waarnemer deelgenomen aan de politieke monitoringvergaderingen van de Transitgroep. Deze laatste verenigt de organisaties die de gesloten centra en de terugkeewoningen bezoeken. In die context heeft het de analysewerkzaamheden van de Transitgroep ondersteund bij de vragen over detentie en verwijdering van vreemdelingen. Het heeft ook juridische steun verleend aan de bezoekers van de gesloten centra en de terugkeewoningen, in het bijzonder in het kader van de opvolging van individuele dossiers. Myria heeft ook juridische opleidingen gegeven aan de bezoekers (over de Dublin III verordening, het huwelijk, wettelijke samenwoning en gezinshereniging van personen die worden vastgehouden in een detentiecentrum).

Platform van nationale mensenrechteninstellingen

Myria neemt sinds 2014 deel aan het overlegplatform dat werd opgericht tussen de Belgische instellingen die, gedeeltelijk of volledig, een mandaat uitoefenen belast met het respect voor de mensenrechten.

Dit platform komt elke maand bijeen om relevante informatie uit te wisselen, in afwachting van de eventuele oprichting van een nationale mensenrechteninstelling. Die instelling zou een deel van de activiteiten coördineren van de structuren die als opdracht hebben om de mensenrechten te bevorderen en te beschermen.

Federale Ombudsman

Myria heeft op 5 oktober 2017 de medewerkers van het college van de federale Ombudsmannen uitgenodigd om van gedachten te wisselen over de individuele dossiers en de structurele problemen die gemeenschappelijk zijn voor beide instellingen.

Platform Kinderen op de vlucht

Myria heeft in 2017 als waarnemer deelgenomen aan de

vergaderingen van de werkgroepen 'gezinnen in migratie', 'detentie' en 'NBMV's' van het Platform Kinderen op de vlucht.

Platform Recht voor iedereen

In 2017 heeft Myria als waarnemer deelgenomen aan de vergaderingen van het Platform Recht voor Iedereen.

Platform over het verkrijgen van de Belgische nationaliteit

Myria heeft in november 2016 een bijeenkomst georganiseerd waarop de diverse actoren aanwezig waren die in contact staan met mensen die de Belgische nationaliteit willen verwerven. De bedoeling hiervan was om een eerste stand van zaken op te maken van de praktijken, interpretatieproblemen en hinderpalen voor het verkrijgen van de Belgische nationaliteit sinds de hervorming van het Wetboek van de Belgische nationaliteit die in 2013 van kracht is geworden. Deze werkzaamheden hebben bijgedragen aan de aanbevelingen die worden geformuleerd in het hoofdstuk Nationaliteit van het jaarverslag *Migratie in cijfers en in rechten 2017*. De bevindingen zullen aan institutionele actoren worden meegegeed.

Opleidingen

- Myria heeft op 21 april 2017 deelgenomen aan een vormingsdag over mensenhandel en minderjarige slachtoffers voor de jeugdactoren in de Franse Gemeenschap en een bijdrage voorgesteld met als titel *Mensenhandel van minderjarigen: dossiervoorbeelden*.
- Op 4 mei 2017 heeft Myria deelgenomen aan een vormingsdag over mensenhandel, die voor de magistraten werd georganiseerd door het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding. Myria gaf een bijdrage over *Mensenhandel met het oog op uitbuiting van de bedelarij*, in samenwerking met een politiedienst.
- Myria heeft ook deelgenomen aan een training over *Mensenhandel en mensensmokkel: beleid en aanpak*, die op 18 mei 2017 aan de politieschool van Vlaams Brabant plaatsvond.
- Op 14 december 2017 heeft Myria een vorming over de economische uitbuiting via de sociale media georganiseerd voor de sociale inspectie.
- Myria heeft in oktober 2017 ook een driedaagse vorming over *Migratiedemografie* gegeven in Rabat. Dit kaderde binnen het project "Ontwikkelingspijler ter ondersteuning van het Regionaal Ontwikkelings- en Beschermingsprogramma (RDPP) in Noord-Afrika", dat wordt gefinancierd door de EU en georganiseerd door de IOM.

³ www.myria.be/nl/contactvergaderingen-internationale-bescherming.

- In samenwerking met Unia heeft Myria op 26 juni 2017 deelgenomen aan een *Regionaal overleg vluchtelingen Meetjesland* dat werd georganiseerd door het Agentschap Integratie Inburgering (voorstelling van het nieuw project Myria-UNHCR over de gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming).

Interdepartementale Coördinatiecel ter bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel

Myria heeft zijn rol van waarnemend deelnemer voortgezet binnen de Cel en haar bureau, waarvan het eveneens het secretariaat verzorgt. In oktober 2017 hield Myria een bijeenkomst. Het betrof voornamelijk de goedkeuring van een nieuwe multidisciplinaire omzendbrief over het slachtoffer-oriënteringsmechanisme. Bovendien heeft Myria deelgenomen aan de vergaderingen van het bureau van de cel die maandelijks gehouden worden.

Coördinatievergaderingen over mensenhandel in de gerechtelijke arrondissementen

Myria heeft actief deelgenomen aan de vergadering van het platform van Gent (september 2017), waar het zijn opdrachten en zijn jaarverslag *Mensenhandel en Mensensmokkel 2017* heeft voorgesteld.

4. Myria en netwerken: op internationaal niveau

UNHCR

In partnerschap met UNHCR is Myria sinds april 2017 van start gegaan met een project rond gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming (erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden). In het kader van dit partnerschap heeft Myria één juriste aangenomen die dit project vormgeeft en binnen Myria fungeert als referentiepersoon rond dit thema. Het faciliteren van het gezins- en familielevens vormt een essentieel onderdeel van een effectieve bescherming van vluchtelingen. De doelstelling van dit project is dan ook het faciliteren van de gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming in België en het bevorderen van de kwaliteit van de Belgische procedure voor gezinshereniging. De doelgroep betreft

niet enkel leden van het kerngezin, maar ook de ruimere familieleden van wie het recht op gezinsleven op het spel staat. Het project vindt plaats in een context waar de aanvragen voor gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming zeer groot in aantal zijn, en dit vanwege de hoge erkenningscijfers in recente jaren van bepaalde nationaliteiten. Het project werd op de website, per mail en ook op een aantal evenementen voorgesteld aan de verschillende actoren die werkzaam zijn op het terrein: Unia, het *International Committee of the Red Cross* (ICRC) en voor de Commissaris voor de Rechten van de Mens Nils Muižnieks in het kader van een bijeenkomst georganiseerd door ENNHRI.

In het kader van dit project verleent Myria gespecialiseerd juridisch en praktisch advies via zijn Helpdesk. Myria volgt ook individuele dossiers op van aanvragen voor visa gezinshereniging en humanitaire visa voor de familieleden, al dan niet via een tussenkomst bij UNHCR of de betrokken overheidsinstanties. De opvolging van dossiers gebeurt steeds in samenwerking met eerstelijnsactoren (*partners*) zoals advocaten, sociaal assistenten en voogden die op het terrein een aanvraag ondersteunen. In het kader van dit project volgde Myria in 2017 306 meldingen op en opende 26 dossiers⁴.

Myria tracht deze actoren ook te versterken door informatie zo breed mogelijk ter beschikking te stellen, zo mogelijk ook via vormingen. In 2017 werd de website van Myria aangepast zodat al de informatie rond de procedure nu stapsgewijs beschikbaar is. Myria bestelde ook extra UNHCR-leaflets ter bestemming van cliënten om deze in de loop van 2018 verder te verdelen. Myria deelde met de betrokken actoren ook twee vragen-en antwoordenlijsten ter attentie van DVZ en Buitenlandse Zaken, alsook het verslag van de vergaderingen met deze instanties.

Daarnaast doet Myria dienst als platform door als spreekbuis op te treden voor deze partners en als bemiddelaar tussen de verschillende betrokken actoren. In juni 2017 organiseerde Myria een vergadering met de relevante administraties (UNHCR, Dienst Vreemdelingenzaken en Buitenlandse Zaken). Myria zat ook samen met het kabinet Buitenlandse Zaken in november 2017. In september 2017 organiseerde Myria een vergadering met een ruime groep partners (40 aanwezigen) en een andere met advocaten (14 aanwezigen). Tenslotte tracht Myria het recht op gezinsleven van deze doelgroep te verdedigen door beleidsaanbevelingen te doen aan

⁴ In het kader van dit project worden er pas dossiers geopend eens er een voorgezette ondersteuning is over een langere periode, waar Myria een meerwaarde kan betekenen en met een eventuele tussenkomst bij UNHCR, de relevante instanties zoals DVZ, Buitenlandse Zaken of de ambassades.

de betrokken instanties en overheden. In 2017 was de focus van het jaarrapport humanitaire visa. Een deel hiervan handelde over de gezinshereniging met de *bredere* familieleden. In 2017 werd in samenwerking met UNHCR ook een analyzenota geactualiseerd die de verschillende obstakels en aanbevelingen herneemt rond dit thema. Deze zal in 2018 worden gepubliceerd.

Het project wordt nauw opgevolgd in partnerschap met UNHCR. Myria rapporteerde in 2017 meerdere keren per jaar over de inhoud en de financiële aspecten aan UNHCR. Er werden 5 vergaderingen georganiseerd en Myria stond ook permanent ter beschikking van UNHCR België voor actuele informatie binnen het thema.

Buiten het kader van dit project, nam Myria in 2017 deel aan diverse vergaderingen georganiseerd door UNHCR: twee rond juridische bijstand, één rond integratie en één rond asiel.

Europees Migratienetwerk (EMN)

Myria is een van de partners van het Belgisch Nationaal Contactpunt van het Europees Migratienetwerk (EMN). Op Belgisch niveau wordt de deelname aan het EMN verzekerd door een gemengd contactpunt dat uit medewerkers van vier instellingen bestaat: Myria, het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken. De FOD Binnenlandse Zaken staat in voor de coördinatie van het Belgisch Contactpunt. Myria is lid van de stuurgroep van het Contactpunt en neemt actief deel aan de dagelijkse werking ervan, in samenwerking met de bovenvermelde instellingen.

Het EMN werd opgericht door een Beschikking van de Raad van de EU (2008/381/EG) met het doel om actuele, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie te verschaffen over migratie en asiel teneinde de beleidsvorming in België en in de Europese Unie te ondersteunen, alsook om die informatie te delen met het publiek⁵.

In 2017 heeft het EMN zijn jaarverslag 2016 over migratie en asiel in de EU (op het niveau van de lidstaten en op Europees niveau) gepubliceerd, naast een reeks studies over specifieke thema's. De onderwerpen van die thematische studies worden elk jaar goedgekeurd door het Europees Stuurcomité van het EMN. Uitgaande van een gemeenschappelijke vragenlijst maakt elke lidstaat een nationaal rapport. Op basis van die nationale studies

publiceert het EMN een vergelijkend syntheserapport op Europees niveau.

In 2017 hadden de thematische studies betrekking op:

- de veranderende influx van asielzoekers in 2014-2016: antwoorden van lidstaten;
- uitdagingen en werkwijzen bij het bepalen van de identiteit van vreemdelingen in het migratieproces;
- de doeltreffendheid van terugkeerprocedures in de lidstaten: uitdagingen en goede praktijken volgens Europese regels en normen;
- niet-begeleide minderjarigen na de asielpcedure.

Als lid van het nationaal adviescomité heeft Myria actief bijgedragen aan de uitwerking van de Belgische studie over de doeltreffendheid van de terugkeerprocedures. Myria was ook lid van het adviescomité, zowel op Europees als op nationaal niveau, voor een thematische studie uit 2016 over de illegale tewerkstelling van onderdanen van derde landen.

Myria heeft in 2017 eveneens deelgenomen aan diverse evenementen van het EMN. Zo heeft een medewerkster van Myria een presentatie gegeven op een seminarie van deskundigen dat in maart 2017 in Letland plaatsvond over de situatie van migranten in irregulier verblijf van wie de terugkeer of de verwijdering werd uitgesteld. Daarnaast heeft Myria deelgenomen aan de uitgebreide vergadering van de Deskundigengroep *Terugkeer* van het EMN in juni 2017, waarop de mogelijke manieren van samenwerking tussen de lidstaten en het maatschappelijk middenveld op het gebied van terugkeer werden verkend. Myria heeft ook deelgenomen aan de conferentie van het Belgisch Contactpunt gewijd aan de illegale tewerkstelling van onderdanen van derde landen in België en in de EU, die in oktober 2017 in Brussel werd gehouden. Bovendien heeft de adjunct-directeur van Myria de rol van moderator op zich genomen op de nationale conferentie die door het Belgisch Contactpunt in december 2017 in Brussel werd georganiseerd. Die conferentie, gewijd aan de belangrijkste ontwikkelingen op het vlak van migratie en asiel in België in 2017, vormde eveneens de gelegenheid voor een expert van Myria om de ontwikkelingen op het gebied van mensensmokkel en de impact ervan op de transitmigratie voor te stellen.

Informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen op het gebied van mensenhandel

Myria neemt actief deel aan de vergaderingen van het informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen over mensenhandel. Die

⁵ Zie website EMN: <https://emnbelgium.be>.

vergaderingen worden georganiseerd door de Europese coördinatrice van de strijd tegen de mensenhandel, mevrouw Vassiliadou en door het voorzitterschap van de EU. De thema's die op die bijeenkomsten werden aangesneden, hadden meer bepaald betrekking op het tweede rapport van de Europese Commissie over de vooruitgang die door de lidstaten werd geboekt in de strijd tegen mensenhandel, de evaluatiesystemen van mensenhandel en de banden tussen mensenhandel en de drugshandel. Op de vergadering van 4 en 5 december 2017 heeft Myria zijn jaarverslag 2017 voorgesteld dat aan de rol van het internet en van de sociale media in de mensenhandel is gewijd.

Europees Netwerk van nationale mensenrechteninstellingen (ENNHRI)

Myria is lid van ENNHRI, een regionaal netwerk dat de nationale mensenrechteninstellingen uit heel Europa verenigt en een veertigtal leden telt. De opdracht van het netwerk bestaat erin de bevordering en de bescherming van de mensenrechten in Europa te verbeteren door de ontwikkeling van de nationale mensenrechteninstellingen te ondersteunen en hun samenwerking rond specifieke thema's aan te moedigen.

In die context vertegenwoordigde Myria het ENNHRI in februari 2017 binnen de redactiegroep rond mensenrechten en migratie van het stuurcomité voor de Mensenrechten van de Raad van Europa (CDDH-MIG), die rond de vraag van de alternatieven voor detentie werkt.

Myria neemt ook actief deel aan de werkgroep Asiel en Migratie die in 2007 werd opgericht en die het verscheidene jaren heeft voorgezeten in samenwerking met het Deutsches Institut für Menschenrechte. In dit kader heeft het deelgenomen aan een studie over de toegang van migranten tot de informatie over hun rechten in de detentiecentra (zie Myriadoc #5), die in twaalf Europese landen werd uitgevoerd. In oktober 2017 heeft Myria ook zijn werk voorgesteld op een rondetafelbijeenkomst over het recht op gezinsleven, georganiseerd door ENNHRI en de Mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa, Nils Muiznieks, in de marge van de jaarvergadering van de werkgroep. Myria heeft er ook zijn nieuw project Myria-UNHCR over het recht op gezinshereniging voor begunstigden van internationale bescherming voorgesteld. Daarnaast stelt Myria ook zijn expertise op het gebied van geschillen ter beschikking van de juridische werkgroep. Myria is lid van die juridische werkgroep en heeft deelgenomen aan de jaarvergadering in juni 2017 in Utrecht.

Raad van Europa

Myria heeft op 4 en 5 oktober 2017 in Tunis een workshop over de opstelling en de voorbereiding van opvolgingsrapporten over mensenhandel mee geleid voor de Tunesische nationale instantie voor de strijd tegen de mensenhandel.

5. Publicaties en tools

Myria voert een groot deel van zijn activiteiten uit door middel van zijn publicaties. Die zijn divers en gevarieerd en hebben betrekking op zijn drie hoofdopdrachten. Sinds 2015 wordt bijzondere aandacht besteed aan de diversificatie van hun doelpubliek: niet alleen de partners en de professionals uit de sector van de migratie en de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel, maar ook een breder publiek. Daarnaast is ook hun format gediversifieerd en werd hun toegankelijkheid vergroot door alle publicaties in meerdere talen beschikbaar te maken op de website.

Alle publicaties van Myria zijn gratis beschikbaar, in een papierversie op bestelling of te downloaden op www.myria.be.

Migratie in cijfers en in rechten 2017

De focus van het in juni 2017 gepubliceerde jaarverslag *Migratie in cijfers en in rechten* lag dit jaar op de humanitaire visa.

Mensenhandel en Mensensmokkel 2017 "online"

In oktober 2017 is het jaarrapport *Mensenhandel en mensensmokkel 2017 Online* gepubliceerd. Het besteedt aandacht aan de onlineaspecten van de mensenhandel en de mensensmokkel, en aan de middelen die door politie en justitie worden ingezet om deze fenomenen te bestrijden.

Myriadocs

Sinds 2016 heeft Myria zijn gamma van publicaties vervolledigd met de Myriadocs. De Myriadocs zijn lichtere publicaties dan de jaarverslagen, en leveren thematische

analyses van wettelijke topics, politiek of actualiteit. Ze worden uitsluitend gepubliceerd in digitaal formaat. In 2017 werden niet minder dan vier Myriadocs gepubliceerd:

- Myriadoc #3: Het juridisch statuut van verstekelingen
- Myriadoc #4: Humanitaire visa
- Myriadoc #5: Detentie, terugkeer en verwijdering 2017 (jaarlijks terugkerende publicatie)
- Myriadoc #6: Vreemdeling zijn in België in 2017 (jaarlijks terugkerende publicatie)

Myriatics

De Myriatics zijn korte studies met een demografische aanpak die Myria sinds oktober 2015 uitbrengt. Hun doel is om dieper in te gaan op een concreet thema dat telkens varieert. Die ministudies willen feitelijke, accurate, beknopte en toegankelijke informatie bieden.

De in 2017 gepubliceerde Myriatics zijn:

- Myriatics #7: Migratie in cijfers (gepubliceerd samen met het jaarverslag Migratie)
- Myriatics #8: Migratie- en asielstromen: de cijfers ontrafeld

6. Grondrechten en migratiestromen

Wat de migratiestromen en het waken over de grondrechten van de vreemdelingen betreft, voert Myria zijn opdrachten uit door middel van de jaarverslagen en de publicaties die het uitbrengt⁶. Zijn analyses en stellingnames zijn gebaseerd op een dagelijkse observatie van de actualiteit en op zijn contacten met uiteenlopende actoren. Ze worden eveneens gevoed door een juridische permanentie gespecialiseerd in vreemdelingenrecht en door zijn regelmatige deelname aan een aantal studiedagen en colloquia over thema's in verband met migratie.

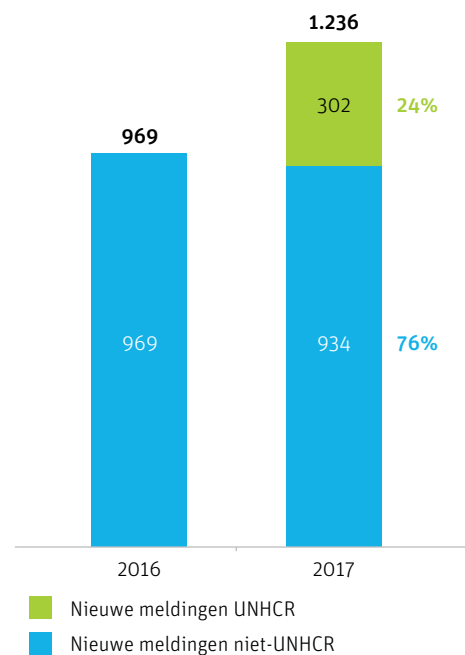
⁶ De activiteiten met betrekking tot de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel, inclusief de ondersteuning van de opvangcentra voor slachtoffers, de analyse van de rechtspraak en het optreden in rechte worden uitgewerkt in het rapport Mensenhandel en mensensmokkel dat elk jaar in oktober verschijnt.

6.1. | Juridische permanentie

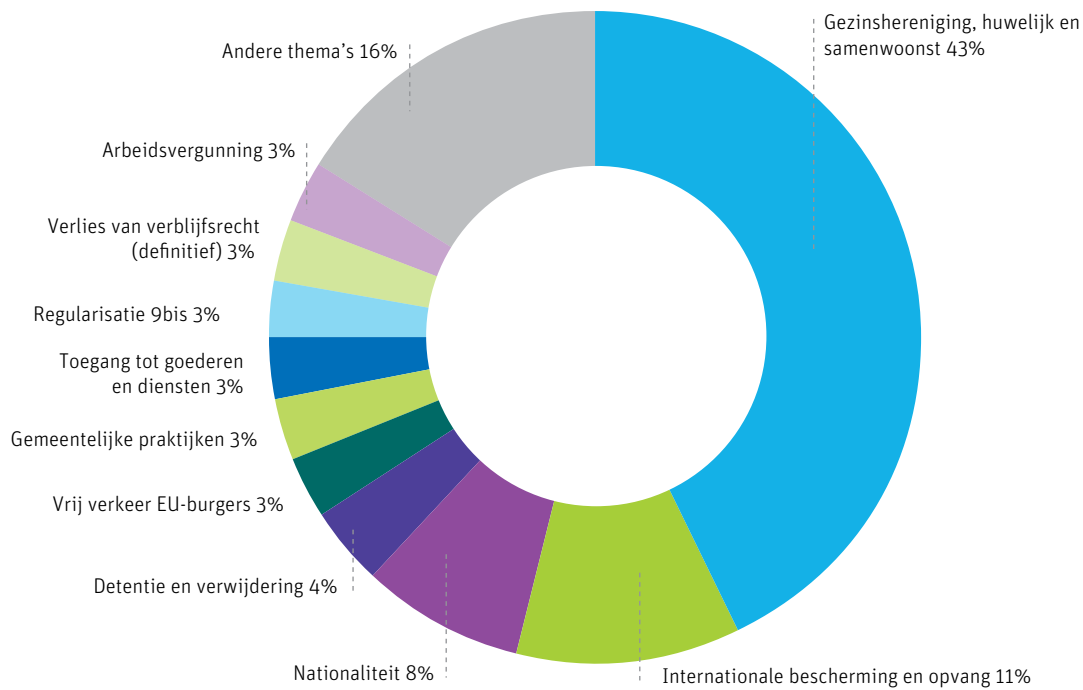
Myria krijgt elke dag meldingen en vragen van vreemdelingen of Belgen die informatie zoeken over hun rechten. Het probeert elke vraag zo goed mogelijk te beantwoorden. In 2017 deden 1.236 personen voor het eerst een beroep op Myria, ofwel 28% meer dan in 2016. 302 van hen (ofwel 24% van het totaal) namen contact op met vragen over de nieuwe specifieke bevoegdheden met betrekking tot de gezinshereniging van begunstigden van internationale bescherming die worden uitgeoefend in het kader van het partnerschap met het UNCHR (zie punt 4).

De hulpaanvragen die in 2017 aan Myria werden gericht, hadden vooral betrekking op gezinshereniging, huwelijk en wettelijke samenwoning (43%) en in tweede instantie op internationale bescherming en het recht op opvang (11%). Die twee thema's stonden al helemaal bovenaan de lijst in 2016, maar hun percentage is in 2017 nog verder toegenomen nadat Myria de nieuwe UNHCR-bevoegdheid verkreeg. Samen vertegenwoordigen die twee thema's meer dan de helft van de vragen die Myria in 2017 heeft gekregen. Daarna volgen de toegang tot de nationaliteit (8%), detentie en verwijdering (4%), het vrije verkeer van EU-burgers (3%), en de praktijken van de gemeentebesturen (3%).

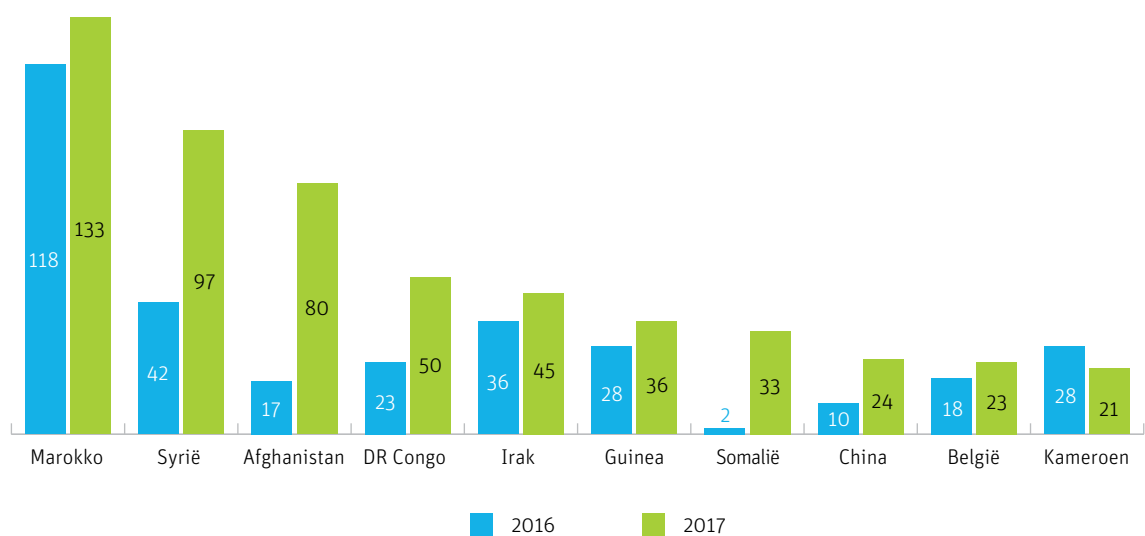
Nieuwe meldingen

Thema's meldingen 2017

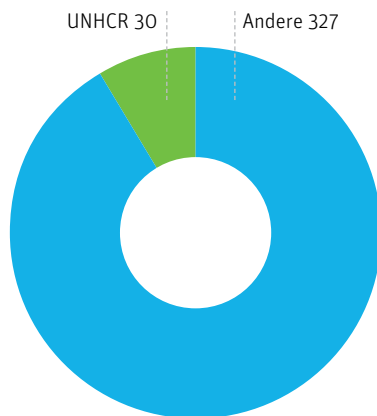
Top 10 van de nationaliteiten van personen die een melding hebben gedaan aan Myria in 2017 en evolutie ten opzichte van 2016

Terwijl het aantal nieuwe vragen dat aan Myria werd gericht gemiddeld met 28% (x1,28) is gestegen tussen 2016 en 2017, is de toename voor sommige nationaliteiten groter dan voor andere. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de vragen van Somaliërs, die 16 keer hoger lagen dan het jaar voordien, voor die van Afghanen, die nagenoeg vervijfvoudigden, maar ook voor die van Syriërs, Congolezen en Chinezen, waarvan het aantal verdubbelde.

Van de 1.236 nieuwe vragen die in 2017 aan Myria werden gericht, hebben er 357 tot de opening van een dossier geleid. 8% van die dossiers werden geopend in het kader van de UNHCR-bevoegdheid.

357 dossiers in 2017

6.2. | Studies en onderzoeken

Myria heeft aan de volgende studies deelgenomen:

- In het kader van het Project Immigbel van Belpo, een project dat wordt gecoördineerd door het Centrum Herman Deleeck van de UA, werkt Myria als onderaannemer aan de tenuitvoerlegging van zijn aanbeveling om de dynamiek van gedetacheerde personen te onderzoeken, zowel wat hun verblijfsstatus als wat de interactie met het vrij verkeer van diensten en het vrij verkeer van werknemers betreft. Dit project is van start gegaan in 2017 en zal lopen tot in 2021.
 - Europees project over de versterking van de multidisciplinaire samenwerking met het oog op een betere oriëntering en ondersteuning van slachtoffers van mensenhandel, met als partner onder andere Caritas België:
 - actieve deelname aan de werkvergaderingen in Zweden en in Spanje;
 - presentatie op een bijeenkomst, over *De evaluatie van de goede praktijken en de ervaringen van de Belgische politiek op het gebied van mensenhandel*.
 - Project React (*Reinforcing Assistance to Child Victims of Trafficking*): Europees partnerschapsproject tussen verscheidene afdelingen van de internationale ngo ECPAT (waaronder de Belgische afdeling), met als doel om de deskundigheid te vergroten van de voogden en advocaten die minderjarige slachtoffers van mensenhandel bijstaan. Deelname aan een *Train the trainers* en bijdrage over *The need for multi-agency working practices: Belgium's experience* in Leiden (Nederland).
 - Nalezing van het rapport van het EMN *Family reunification with third country national sponsors in Belgium*.
 - Europees project *Confine* over de financiële onderzoeken in verband met de mensenhandel. Deelname aan een projectvergadering en onthaal van een delegatie bij Myria.
 - Redactie van een analysesnota samen met het Agentschap Integratie en Inburgering rond problemen met de registratie van de afstammings- of huwelijksband in de gemeenten.
- In 2017 heeft Myria bijdragen geleverd op de volgende studiedagen:
- Het colloquium *Migratie controverses: wetenschap, media en politiek* aan de ULB: *Les migrations internationales en Belgique, au-delà des idées reçues* door Sophie Vause en *L'analyse des migrations internationales aux politiques migratoires: un chemin parsemé d'embûches* door Nathalie Vanparrys.
 - Partnerweek rond vrijwillige terugkeer georganiseerd door Caritas International: *Migration flow to/from Belgium: Focus on Armenia, Georgia, India, Iraq, Mongolia, Nepal, Pakistan, Russia and Ukraine* door Nathalie Vanparrys.
 - Seminarie georganiseerd door het Centre d'action laïc/Centrum voor Seculiere Actie: Colloquium: *Parcours migratoires au féminin* door Sophie Vause.
 - Presentatie over de transitmigratie op de European Migration Network/Europees Migratienetwerk, door Stef Janssens.
 - Vorming over *Het recht op opvang van asielzoekers* tijdens de vormingscyclus van de *Association pour le droit des étrangers ADDE*, door Mathieu Beys.
 - Deelname aan de ronde tafel *Belang van het kind in asiel- en verblijfsprocedure*, georganiseerd door de federale Ombudsman en de Kinderrechtencommissaris door Astrid Declercq.